

Резюмуючи важливість цифрових технологій в ресторанному бізнесі, варто відзначити, що грамотне використання інформаційних систем дозволяє багатьом ресторанам збільшити прибутковість вже на перших етапах їх використання.

Отже, цифрові технології у ресторанному бізнесі – це сукупність методів, процесів та інформаційно-технічних засобів, які об'єднуються в технологічний ланцюжок, що забезпечує виконання інформаційних процесів з метою підвищення надійності та оперативності, зниження трудомісткості під час використання інформаційного ресурсу у ресторанному господарстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонова В.А. Конкуренція і управління конкурентоспроможністю підприємств ресторанного господарства в умовах становлення ринку. Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. 2007. № 1 (21). С. 54–57.
2. Архіпов В.В., Русавська В.А. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарств. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2009. 342 с.
3. Завгородня О.Є. Додаткові послуги та інновації в соціокультурному просторі ресторанного бізнесу. *Культура України*. 2016. Випуск 52. С. 129–139.
4. Корсак Р. Сучасні тенденції розвитку ресторанного бізнесу в умовах соціально-економічної трансформації українського суспільства. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 45. Том 1. С. 25–30.
5. Литвиненко Т.Є. Новітні технології обслуговування у сфері ресторанного бізнесу // *Ресторанне господарство і туристична індустрія у ринкових умовах*. К., 2018. С. 123–127.
6. Подольна В.В. Особливості просування закладу у сфері ресторанного бізнесу. *Ефективна економіка*. 2017. №3. С. 87–93.

Марина ДЕМИДЕНКО
(Київ, Україна)

ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ З РОЗЛАДОМ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА

Пропонуємо розглянути категорію дітей, які викликають інтерес у фахівців з багатьох областей, у тому числі фахівців з фізичного виховання – це діти з розладом аутистичного спектру (далі діти з РАС).

Накопичені знання з цієї проблематики в медицині, психології та педагогіці дозволили виявляти набагато більше дітей із РАС, ніж раніше. Проте, досі не існує вичерпної класифікації порушень аутистичного спектру а ні з медицині, а ні з педагогіці, а ні з психології. Порушення носять комплексний характер і зачіпають як сферу психічного, так і сферу фізичного розвитку, тому обмежуватися тільки психолого-педагогічною роботою з такими дітьми недостатньо. Необхідно активізувати всі психофізичні ресурси дитини. Такі порушення торкаються всіх сторони життя дитини.

ни, Особливо страждає адаптація до соціального середовища, у якому дитина занурена від народження [4].

Сучасні дослідження впливу фізичного виховання на розвиток дітей з РАС мають різні аспекти вивчення та доводять різні позитивні ефекти у їх розвитку. Насамперед, результати досліджень вказують на позитивний вплив фізичного виховання на розвиток рухових навичок та моторних навичок [1; 4], крім цього заняття сприяють покращенню зорово-моторного контролю дітей, розвитку в них сили, навичок рівноваги та спритності [2; 3; 5].

Регулярні заняття з фізичного розвитку для дітей з розладом аутистичного спектру сприяють стимуляції всіх органів та основних функціональних систем організму дитини, у тому числі й головного мозку, що надає сприятливий вплив на функціональну адаптацію дітей до наростаючих фізичних і психічних навантажень [1, 167].

Між скелетною мускулатурою та всіма внутрішніми органами існує зв'язок, що здійснюється через центральну нервову систему. Імпульси від нервових закінчень, які закладені в м'язах, зв'язках та сухожилля надходять у мозок, а звідти, у внутрішні органи. Якщо м'язова система розвинена добре, тонус м'язів знаходиться на відповідному рівні. Якщо ж м'язи слабо розвинені та рівень рухової активності низький, то передаються імпульси нижчої частоти, що призводить до погіршення діяльності мозку та внутрішніх органів. Тому сьогодні немає більш ефективного засобу покращення роботи організму, ніж фізичні заняття [3, 275].

На корекційно-розвивальних заняттях акцент у роботі з дітьми з розладом аутистичного спектру робиться на формування функціональної готовності до корекційно-педагогічних та корекційно-психологічних впливів. Участь дітей з аутизмом у групових заняттях з фізичного розвитку є важливою складовою навчання, виховання та розвитку соціальних навичок дитини.

Деякі дослідження показують, що включення дітей з аутизмом до групових занять з однолітками допомагає ефективно розширити соціальні взаємодії та зменшити нетипові прояви поведінки. Існують переконливі докази, на основі численних досліджень, що навчання та виховання дітей з аутизмом разом з однолітками є ефективним засобом у підвищенні рівня соціальної взаємодії [5, 497].

Підвищуючи витривалість, координованість, емоційну врівноваженість ми досягаємо позитивного реагування на освітнє середовище та підвищення мотивації до соціальних контактів. Для успішного освоєння додаткових освітніх програм спортивно-оздоровчої спрямованості розвиваємо уявлення про схему власного тіла, підвищуємо усвідомленість внутрішніх та зовнішніх відчуттів, виробляємо навички орієнтування у просторі, почуття ритму. Всі ці навички є основою для розвитку універсальних навчальних дій.

Одним з важливих аспектів соціалізації дітей з РАС є нормалізація фізичного та психічного стану, тому таким дітям підтримки психофізичного стану та зняття емоційної напруги необхідні постійні заняття з фізичного виховання та розвитку.

Таким чином, фізичні вправи сприяють розширенню можливостей для соціалізації дітей із розладом аутистичного спектру, особливо у спільній діяльності з однолітками [4; 6]. Діяльність педагога фізичного виховання є невід'ємною частиною корекційного процесу. Саме на заняттях з фізичного виховання діти отримують можли-

вість овоїти навички психоемоційного розвантаження у соціально-прийнятних формах, формується функціональна готовність до навчання та взаємодії з оточуючими, збільшується час стійкої працездатності дитини, що позитивно позначається на процесі навчання та виховання. Сформовані на заняттях з фізичної культури психологічна основа дозволяє педагогам, що розвивають вищі психічні функції, домогтися стійких результатів.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що роль фізичного виховання дітей із аутизмом надзвичайно значуща. Дослідження вказують на широкий спектр впливу занять фізичного виховання на розвиток дітей з аутизмом, від моторних функцій до академічної успішності та успішної соціалізації дітей.

Дослідники наголошують на необхідності включення дітей з РАС у оздоровчі форми занять з фізичного виховання якомога раніше і віддавати перевагу плаванню та бігу, в силу того, що саме ці види занять виявляються більш ефективними, для зниження стереотипізації рухів у дітей із РАС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Темерівська Т.Г., Ворнічеса Т.В. Особливості фізичної реабілітації дітей з розладами аутистичного спектру. *Молодий вчений*. 2018. 3.3. С. 167–170.
2. Шаповалова І., Псарьова А. Вплив засобів фізичної реабілітації на дітей з раннім дитячим аутизмом та з розладами спектру аутизму. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць*. 2022. 4 (23). С. 288–292.
3. Fabri M., Awad Elzouki S.Y., & Moore D. Emotionally expressive avatars for chatting, learning and therapeutic intervention. *HumanComputer Interaction*. 2023. Part III. Vol. 4552. P. 275–285.
4. Pan C.Y. The efficacy of an aquatic pro-program on physical fitness and aquatic skills in children with and without autism spectrum disorders. *Research in Autism Spectrum Disorders*. 2021. Vol. 5. Iss. 1. P. 657–665.
5. Segal D.L.S. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-IVTR). DOI: 10.1002/9780470479216.corpsy0271. *Corsini Encyclopedia of Psychology*. N.Y.: John Wiley & Sons, 2020. P. 495–497. URL: <https://www.researchgate.net/publication/230002115>

Maryna DEMYDENKO, Olena PIDVALNA, Tetiana OBEZIUK
(Kyiv, Ukraine)

THE IMPACT OF SWIMMING ON MOTOR COORDINATION IN CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDERS

Today, it is well-known that autism is a consequence of a disruption in the development of the morphofunctional structure of the brain, characterized by deficits in social interaction, communication, restricted interests, and repetitive behaviors. Current educational practices are actively integrating children with disabilities into mainstream environments, ensuring their rights and fostering social involvement. Inclusive education recognizes the needs, conditions, and support necessary for both students and teachers to achieve success, including participation in physical activities such as swimming.